

IZHAJA VSAKO SOBOTO.
Uredništvo in uprava Ljubljana, Dalmatinova ulica 11. — Poštni predal št. 115. — Naročnina na mesec 4 Din, četrt leta 12 Din, pol leta 24 in na leto 48 Din. — Za inozemstvo na mesec 8 Din.

EDINOST

GLASILO JUGOSLOVANSKE NARODNE STRANKE

Inserati po tarifi. — Čekovni račun: Ljubljana 12.042. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi naj se pošiljajo le na poštni predal št. 115, Ljubljana I.

Leto I.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1934

Štev. 43.

Veselo, blagoslovljeno in srečno
novo leto želita vsem naročnikom,
čitateljem in prijateljem

uredništvo in uprava »Edinosti«

Temelj ujedinjenja

Nekaj resnih, umestnih misli ob vstopu v
novo leto Gospodovo 1935., v leto volitev
in važnih političnih dogodkov

Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!
Brat je mio, ma koje vjere bio!

To niso le prazne besede, temveč so to zlati nauki, zlata načela, ki jih smatra ljudstvo za temelj ujedinjenja. Veliko se je že pisalo in govorilo o našem ujedinjenju, pa vedno smo ostali pri svoji stari navadi: Besede le mičejo, zgledi vlečejo! Da smo ujedinjeni, o tem nihče več ne dvomi, treba je le trdno povezati to ujedinjenje, da ga ne bodo mogle trgati in razdirati nobene sile, ne znane in ne tajne.

Ljudstvo dobro ve, kaj mu manjka, ve pa tudi, da je tam domovina, kjer je zanj dobro. In prav zato pričakuje dejanj na podlagi in v smislu zgornjih načel.

Svet je danes tak, kakršnega so ustvarile dobre in slabe razmere; tega dejstva ne kaže prikrivati, ker nam lastna usoda in vse, kar je z njo v zvezi, mora biti jasna. Prevelike razlike v uživanju življenja nikakor ne ustvarjajo enakosti, bratstva in svobode, temveč nasprotno le suženjstvo.

Korupcija je vir vsega zla in povzročitelj nezadovoljnosti ter ruši temelj ujedinjenja in države, zato proč s korupcijo, ki je glavna nasprotnica zgoraj citirane prve in največje zapovedi!

Prevelike razlike med bogastvom in revščino, v čemur se najbolj izraža pomanjkanje ljubezni do bližnjega, ustvarjajo med narodom slabo kri. Da so si posamezniki nabrali oziroma si še danes nepravilno in nezakonsko kupičijo ogromna premoženja, ne da bi si jih vsaj delno pošteno zaslužili, je obče znana stvar; nič manj znana pa tudi ni resnica, da so te dobrine ustvarili milijoni žuljavih rok narodnih trpinov, le prej omenjenim brezdušnim grabežljivcem in izkoriščevalcem v korist. Tako se patriotizem ne ustvarja in ne utrjuje.

Zemeljske zaklade in dobrine je Bog ustvaril za vse, ki so ustvarjeni po njegovi podobi in zato nikakor ne gre, da bi jih posamezniki zlorabljali, dočim večina ostalih sozemljanov niti živeti ne more. Živeti in drugim pomagati živeti! — to je že staro geslo našega naroda. Ne smemo pa misliti, da se naše ljudstvo ne zaveda svojega položaja in da ne pozna pravih škodljivcev ujedinjenja, saj ni prav nič čudno, da se v današnjih težkih časih taki in enaki naglo razširjajo iz kra-

ja v kraj in ljudstvo hrepeneče čaka izpremembe, čaka boljših časov. Kriza je na vrhuncu in skrajni čas je že, da se energično odpravi! Zganite se vendar, da ne bo prepozno!

Jugoslovanska narodna stranka je na svojih shodih kakor tudi v svojih referatih na kongresu ter predvsem v svojem programu natančno začrtala pota in sredstva, s katerimi bo treba reševati gospodarsko krizo in jasno je, da se bo tega svojega namena in načrta tudi držala, ker stoji za njo večina naroda, izrekajoč ji ob sleherni priložnosti popolno zupanje.

Za doseg svojega vzvišenega cilja pa potrebujemo predvsem resnih, zavednih in požrtvovalnih mož, ki bodo vodili narod iz sedanjih težkih razmer v lepšo, boljše bodočnost; potrebujemo takih nesebičnih mož, ki se ne bodo žrtvovali le zase, temveč za državo in narod. In tako bodo pravilno čuvali Jugoslavijo!

Bili so pred 40 leti časi, ko je nepozabni, ranjki dr. Janez Ev. Krek oznanjeval med Slovenci, Hrvati in Srbi svoj krščanski socializem in bratsko ljubezen med Jugoslavlani. Takrat je klical od kraja do kraja: »Mož manjka, delavcev manjka! Okrepite se in bodite možje!« In našel je mnogo pravih mož, ki so z njim vred orali trdo ledino naše prihodnosti. Ali niso tudi danes težki časi? Ali ne bi potrebovali tudi mi takih mož? Ko se spominjamo ob 69-letnici rojstva tega velikega Slovenca in Jugoslavlana, se spominjamo tudi njegove oporoke iz krvavega, vojnega leta 1917., ko nam je rekel: »Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite samo eno...«

Njegovih besed bi se morali še dandanes spominjati vsi oni, ki imajo nalogo, ali pa le čutijo potrebo voditi usodo Jugoslavije. Te besede naj nas vzpodbujajo k složnemu delu za blagor domovine! Misli dr. Kreka pa se tudi strinjajo z vzvišeno oporoko blagopokljnega Ujedinitelja Nj. Vel. kralja Aleksandra I.: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Ob spominu na dr. Kreka in na njegovo oporoko se ozrimo nazaj na 17 let svoje narodne in državne svobode ter preiščujemo ob enem vse usodne napake in polome, ki so se po krivdi tega ali onega dogajali, ker pač nismo dovolj upoštevali dr. Krekovega nauka. Kaj bi neki danes rekel dr. Krek nekaterim svojim znanecem, prijateljem in sodelavcem, če bi vstal iz groba?!

Iskrena beseda — narodu!

Veliko, uspehov polno delo leži za nami. V desetih mesecih svojega izhajanja je »Edinost« osvojila vso Slovenijo in prodrla v domove našega trpečega malega človeka. Svojo veliko, težko nalogo je izpolnila v polni meri in posejala kleno seme ideje in programa Jugoslovanske narodne stranke med najširše plasti naroda, v vsa iskrena in poštena slovenska, jugoslovanska srca. Vedno smo se zavedali, da smo brez lastnega lista kakor človek brez oči.

Sicer s težkim srcem, toda pod silo razmer in zaradi težkih gmotnih razlogov smo primorani z današnjo številko začasno, vsaj za kratko dobo prenehati izdajati list, dokler s pomočjo zavednega članstva in požrtvovalnih somišljenikov ne zberemo zadostnih sredstev, ki nam bodo zopet omogočila redno izdajanje zlasti v teh časih in razmerah prepotrebne pravega ljudskega glasila.

Apeliramo na vse naše člane in naročnike, da čimprej poravnajo naročnino za nazaj in v naprej, da bomo tako kaj kmalu zopet mogli pričeti redno izdajati »Edinost«. Če ponovno se nam je sicer z raznih strani ponujala gmotna pomoč, tako da bi se nam ne bilo treba boriti z nobenimi finančnimi težavami več, toda zvesti svoji dani besedi in zaobljubi napram narodu in domovini, smo dosledno odklanjali vse take mamljive ponudbe in smo svoj prapor ohranili čist in neomadeževan. Ne poznamo in ne želimo nobenih stranpoti, temveč korakamo po svoji začrtani ravni cesti, čeprav med trnjem in ovirami, h končnemu cilju, k zmagi poštenja, pravice, svobode in enakosti.

Kakor na eni strani varujemo čistost in doslednost svojega narodnega programa, tako smo na drugi strani prepričani, da bodo vsi naši člani, naročniki, prijatelji in somišljeniki storili svojo dolžnost napram narodni skupnosti in skupni boljši bodočnosti ter z združenimi prispevki omogočili čim skorajšnje nadaljevanje našega prepotrebne lista »Edinosti«. Polakomnili se nismo ponujanih nam ministrskih foteljev in denarja, temveč smo ostali zvesti v svoji službi naroda in domovine.

Zato pa vsi pravi rodoljubi in borbaši — na plan! Žrtvujte vsak svoj skromen delež in ne klonite sedaj, ko stojimo že na pragu zmage, ko se že uresničujejo naši glavni načrti in vse-narodni ideali!

Vso naročnino za nazaj in v naprej, kakor tudi vse prispevke v tiskovni sklad »Edinosti« pošljite čimprej na naš čekovni račun: »Edinost«, glasilo Jugoslovanske narodne stranke, Ljubljana, poštni čekovni račun št. 12.042.

Ne bodite škodljivci samega sebe, naroda in države in ne odklanjajte svoje in svojih otrok boljše bodočnosti sedaj, ko že stojimo tik pred ciljem, tik pred izpolnitvijo svojega najglobljega hrepenenja!

Žrtvujmo in zbirajmo v tiskovni sklad »Edinosti«!

Ne klonimo malodušno tik pred neizbežno zmago, saj smo vendar borbaši!

Konzorcij
»Edinosti«

Akcijski odbor
Jugoslovanske narodne stranke
za Slovenijo

Ali se je demokracija res preživela?

Na vseh koncih in krajih se oglašajo črni krokarji, ki prorokujejo demokraciji konec in pogin, češ, da se je preživela, da je doigrala svojo vlogo in se bo morala povsod umakniti drugim političnim sistemom, ki jih smatrajo njih inicijatorji in propagatorji za edino zveličavne. Toda če pogledamo, odkod prihajajo ti glasovi, vidimo, da jih označuje široka usta diktatorjev samih, ki so si uzurpirali vso oblast in moč v državi, ki so zavzeli jezike državljanom, zadušili svobodo tiska in svobodo govora in ponižali narod v brezpravno čredo.

Pogled po širnem svetu pa nam kaže, da v prosvitljenejših državah še vedno demokracija živi, da je demokracija še vedno oni trdni temelj, na katerem se razvija zdravo in krepko državljansko življenje, ki tvori zadovoljstvo narodov in daje s tem moč državi. Francija in Anglija sta še vedno oni svetli točki, od koder prihaja luč vsem ostalim

Ko gostuje njegov spomin v teh dneh v naših srcih in domovih, se zavedamo ob vstopu v novo leto 1935. le ene velike resnice:

»Le trden temelj ujedinjenja in medsebojne edinosti nam more prinesiti res srečno in blagoslovljeno novo leto!«

državam, ki same tonejo v temi diktatur in absolutizma, zakaj vsa zastopstva, ki se jih na videz poslužujejo diktatorji, so go-lo sleparstvo in pesek v oči ljudstvu ter prava karikatura parlamentarizma. Krvava ironija je, da so se prav po strašni svetovni vojni, vse je bil boj za svobodo narodov, razpasle v velikem številu držav diktature, ki so zasužnjile državljane diktatorjevi volji. In čuditi se moramo zaslepljenosti narodov, ki molče prenašajo jarem absolutizma, kakor omamljeni sledijo blestem čim geslom, ki vsak najmanjši odpor duše v potokih krvi. Skoro bi morali obupavati nad človeškim dostojanstvom in človečanstvom sploh, ako ne bi videli v prosvitljenih državah prave in zdrave demokracije še krepko na krmilu. V Angliji, v domovini parlamentarizma in demokratizma, vidimo demokracijo še nezlomljeno in neoslabljeno. To nas uverja, da je demokracija edino pravi politični princip, ki se ne zruši in ne izgine nikdar, temveč bo po raznih peripetijah večino zmagovit, kakor je večer narod, na katerem sloni, in kakor zadene tirane vedno zaslužena kazen in ne uidejo nikdar maščevanju goljufanega naroda.

Ne moremo pa utajiti dejstva, da je v mnogih državah res začasno zatemnela zvezda demo-

Važna seja vodstva naše stranke

Seja eksekutive Jugoslovanske narodne stranke bo v ponedeljek, dne 31. decembra 1934. ob 9. uri dopoldne v Beogradu.

Seje se udeleži kot zastopnik Slovenije podpredsednik stranke in predsednik Akcijskega odbora za Slovenijo g. dr. Ivo Potokar.

kracije in da se je razširil duh absolutizma in diktature, ki se javlja zlasti v dveh političnih strujah: v fašizmu in boljševizmu. Prvi je v svojem bistvu reakcionaren pojav, drugi pa je zabloda skrajnega revolucionarstva in bridka ironija, ker je pod pretvezo osvoboditve naroda iz carističnega suženjstva pahnil narod v še večji absolutizem, v še večje suženjstvo in neskončno bedo.

Vzrok temu je, ker so se ponekod principi demokracije potvorili, izmaličili in popačili. V Angliji, ki nam nudi čist zglede parlamentarizma in demokracije, je ostal kljub uvedbi splošne volilne pravice neokrnjen večinski princip, princip velikih strank in načelo, da se voli oseba, ne pa lista stranke. Drugod pa so se iz neke hinavske pravicoljubnosti uvedli sistemi, ki so zdrobili voljo naroda in brezpomembne drobce, hoteč dati že skoro vsakemu gostilniškemu

omizju možnost političnega udejstvanja; s tem so pospeševali politiko perspektive iz vaškega zvonika in so tako falzificirali pravo voljo naroda, ki ni mogla priti do izraza niti do plodnega dela. Zaradi razdrobljenosti političnih strank in strančic so se le s težavo ustvarjale večine; sklepati je bilo treba nemoralne koalicije, ki so šle vedno na račun principov, značaja in poštenja in so tako diskreditirale politično zastopstvo in demokracijo samo. Oteženo in ovirano je bilo udejstvovanje in funkcioniranje političnega življenja, ki se je tuintam docela onemogočilo. To je šlo na račun demokracije, dasi je bila takih pojavov kriva le potvorba demokracije.

Pravilno načelo je, da vladaj večina, manjšina pa kontroliraj in kritiziraj delo večine. Pogoji

za to je, da so volitve svobodne in da pride pri volitvah prava narodova volja do izraza. Kadar volitve niso svobodne, nego se vršijo pod pritiskom in terorjem, tedaj ne more priti prava narodova volja do izraza in veljave, istotako nastala večina tudi nima moralne pravice in upravičenosti, da bi vladala nad manjšino. Tako rodi eno zlo drugo in konec je — politični kaos.

Zato smatramo, da je še vedno demokracija, po kateri odločaj narod po svoji svobodni volji svojo usodo in usodo države, edin pravilen in pravičen političen sistem in zato jo bomo zagovarjali in se zanjo borili, dokler ne zavlada tudi pri svoji prvotni in najčistejši obliki, ker smo uverjeni, da bo demokracija zmagovita, drugi politični sistemi pa se bodo zrušili v prah in pepel. S.

Narod se prebuja, dviga...

Iskrene besede, predsednika Jugoslovanske narodne stranke, narodnega poslanca g. Svetislava Hodjera na našem prvem državnem kongresu

Na prvem državnem kongresu borbene Jugoslovanske narodne stranke je imel predsednik stranke, naš vrli narodni poslanec g. Svetislav Hodjera naslednji nagovor, ki so ga vsi zbrani delegati odobrili soglasno in z nepopisnim aplavzom:

»Dragi borbaši!

Zbrali ste se iz vseh krajev naše prostrane in velike domovine. Prišli ste kot delegati, ki jih je semkaj poslal narod s polno vero in upanjem, da boste na tem našem prvem kongresu Jugoslovanske narodne stranke storili zanj nekaj dobrega. Prišli ste, da na tem največjem strankinem forumu iznesete in razložite vse narodne muke in težave, ki jih narod nepravilno trpi, da razkrinkate vse one nezakonitosti in krivice, ki se narodu dogajajo in da v imenu naroda zahtevate konec vsega tega zla. Prišli ste, da končno ugotovite in sprejmete program Jugoslovanske narodne stranke, to se pravi: program, okrog katerega se je narod že zbral in čigar uresničenje v vsakem programu upravičeno pričakuje.

Narod vas je poklical, da na tem mestu najdete najkrajšo pot in najhitrejši način k izboljšanju, da narod tako čimprej izide iz današnjega nevzdržnega položaja, da zahtevate, da se že končno prično reševati vsa gospodarska in socialna vprašanja, to pa tako, da bo njihova rešitev odgovarjala interesom širokih narodnih plasti. Narod vas je poslal, da najdete način, kako mu boste čimprej vrnil njegove politične svoboščine in da mu boste omogočili, da bo mogel neovirano živeti na svojem premoženju in da bo mogel aktivno sodelovati na izboljšanju svojega gospodarskega položaja.

Od vas se pričakuje, da boste na tem svojem kongresu trasirali pot, po kateri bomo šli vsi do prvega in zadnjega, ker je narod za to in ker je soglasno izjavil, da vam bo po tej poti tudi sledil. Narod prav dobro ve, da to ni nikako uglašena steza, temveč nasprotno, da je to pot, polna težav, muk in ovir; prav tako pa dobro ve, da je to edina pot, po kateri more hoditi. Narod pozna svojo moč in vam jo zato daje na razpolago, vendar pa z vso upravičenostjo pričakuje od vas,

da mu boste prednjačili v pričetni borbi in da se boste izkazali vedno vredne njegovega zaupanja. Vam je dodeljena vloga narodnih apostolov in kot taki se tudi morate uveljaviti. V vas gleda narod svoje zadnje upanje; edino od vas pričakuje rešitev in v svojem pričakovanju se nikakor ne sme prevariti, niti ne sme biti ogoljufan v svojem upravičenem upanju.

V poldrugem letu, odkar je ustanovljena Jugoslovanska narodna stranka, smo obšli in prepotovali prav vse kraje naše mile domovine. Želeli smo, da v jedru in samem začetku spoznamo vse narodne težave, skrbi in krivice, da bi narodu res mogli pomagati, kolikor je sploh v naši moči. Sedaj ste tu vi! Tukaj ste vi, ki stalno živite, trpite in mrete z narodom; vaša sveta naloga je, da tukaj izpoveste vse zlo in da mi vsi skupaj poiščemo zdravila vsem tem nedostatkem in krivicam.

Prav dobro mi je znano, v kakšnih okoliščinah ste prihitali na ta naš prvi državni kongres. Znanе so mi vse šikane in vse ovire, ki so se vam delale, da bi prišli v Beograd v čim manjšem številu. Borili ste se tudi z mnogostevilnimi drugimi težkočami. Mnogi med vami ste se morali ločiti tudi od svojih najpotrebnejših stvari, samo, da ste si preskrbeli najpotrebnejša sredstva za pot v Beograd. Za mnoge izmed vas pa je siromašni narod zbiral prispevke v naravi: malo žita, malo koruze in po nekaj jaje, samo da bi omogočil, da bo zastopan na tem kongresu. Mnogi niso prišli, ker niso imeli s čem.

S takimi težavami ste prišli emkaj. To naj vam vekomaj lebdi pred očmi, zlasti pa med delom na kongresu. Naročila naroda naj vam bodo zvezde-vodnice v vsem vašem bodočem delu. Jemljete na sebe veliko odgovornost, saj narod vendar gleda v vas svoje rešitelje in prav vi ste dolžni, da prevzamete na svoja pleča to težko nalogo rešiteljev, osvoboditeljev; to se pravi vlogo, ki zahteva od vas skrajni napor, največje žrtve, neomajno neustrašenost in vztrajnost v borbi. Danes je pomoč narodu najpotrebnejša in če mu resnično hočete pomagati, se morate zavedati, da polagate sebe in vse svo-

Ob novem letu

Sneži, sneži . . . Snega pa bilo ni vse te ljubezni posvečene dni, le proč od zlih ljudi, le bliže Bogu pobelil je planin vrhove v krogu.

Naš Kralj — ubit . . . Živi naj Kralj in Jugoslavija — naš ideal!

Naj raste moč, naj polje kri po žilah za slavo zmaga na dragih nam gomilah!

Naj združi nas še bolj sovragov srd; enoten narod in kot jeklo trd prekrizal bo hudobne vse nakane, ozdravil s časom pregloboke rane.

A trepetaj morilcev gnusnih zbor: Kralj je bil sin ponosnih Črnih gor. — Naj skrrije vas ves tuji svet široki, osvnetnikovi vi ne ubežite roki!

Rad. Peterlin-Petruška.

je imetje na žrtvenik in oltar onih idealov, za katerih uresničenje ste tudi stopili v borbo: za svobodo, pravico in enakost!

Ob tej priliki bi radi ugotovili in trasirali poti, po katerih nameravamo uresničiti svoj program. Na tem mestu bomo odprli obširen razgovor o vsem in vsestransko se bomo potrudili, da bomo po podrobnih razpravah sprejeli najboljše in najprimernejše sklepe v splošnih narodnih interesih in njegovih stvarnih potrebah.

Toda bratje in prijatelji, so pred nami tudi še gotove stvari, o katerih sploh ne bomo razpravljali in se razgovarjali, ker smatramo vsi, od prvega do zadnjega, da so te stvari za nas že dovolj razčiščene in da zidamo svojo stavbo sreče in narodnega blagostanja na zdravem temelju.

To, o čemur nočemo niti tukaj niti na kakem drugem mestu razpravljati, je v prvi vrsti oblika države. Mi vsi smo monarhisti, in to danes bolj, kakor kdajkoli prej! Naša država je kraljevina Jugoslavija z dinastijo Karadjordjevičev na čelu! Na drugem mestu smo pa vsi za ohranitev državne celovitosti in za ohranitev ter obrambo njenih mej, za kar smo sleherni trenutek pripravljeni položiti svoja življenja. Tretje, ker nam je sveto, je narodno edinstvo! Narodno edinstvo, kakor tudi država in monarhija, so za nas nedotakljive svetinje.

Smatramo, da bomo narodno edinstvo najbolje ohranili in obvarovali pred vsemi pretresljaji, če bomo ustvarili enakost in enakopravnost vseh državljanov. Ustvariti to enakost pomeni rešiti vsa socialna, gospodarska in politična vprašanja. Zato tudi stoji na naših zastavah zapisano: »V borbo za svobodo, pravico in enakost!«

Smatram za potrebno, da ob tej priložnosti posebej naglasim stališče Jugoslovanske narodne stranke napram narodnemu edinstvu:

Smatramo, da edinstvo naroda niti najmanj ne pomeni izgubljanja plemenskega in narodnostnega obeležja Srbov, Hrvatov in Slovencev! Osvojili smo si ono srečno definicijo, ki jo je izrekel blagopokojni kralj Aleksander v nekem svojem govoru, da je vsak dober Srb; dober Hrvat in dober Slovenec tudi — dober Jugoslovčan. Zato tudi nikjer ne vidimo niti državne niti narodne potre-

be, da bi dober in zaveden Slovenec, koč svobodni jugoslovanski državljan, ki ne ječi pod tujim jarmom, ne bi ostal Slovenec. S tem, da se je čutil vedno zavednega Slovenca, se mu je skozi stoletja posrečalo, da se je uspešno upiral sovražnemu pritisku, da se je upiral svojem nasprotniku, ki ga je hotel denacionalizirati in Slovence, ko je branil svoje plemensko in narodno obeležje, se je posrečilo, da je ubranil in si ohranil svojo jugoslovansko narodnost.

Prav tako je nerazumljivo, da se zahteva od Hrvatov, naj ne bodo več Srbi, kakor tudi od Srbov, naj ne bodo več Srbi. Zakaj naj bi bilo potrebno, da bi se sedaj Srbi ali Hrvat ali Slovenci odrekli svojega imena, ki so ga vedno ponosno nosili, ki so ga vedno junaško branili njihovi predniki in zaradi katerega so najboljši Srbi, Hrvat in Slovenci končavali svoje patriotsko življenje na grmadi in na kolcih?

Mar naj bi sedaj, ko smo doživeli uresničenje in uresničitev najsvetejšega ideala vseh naših narodnih mučnikov, mar naj se sedaj, ko živimo končno vsi bratje v skupnem domu, pod isto bratsko streho, odrekamo svoje preteklosti in enostavno izjavimo: »Nismo več ono, kar smo bili!«

Ne in še enkrat ne, dragi bratje!

To zahtevajo samo oni, ki ne poznajo niti narodne duše niti narodnega občutja niti narodne zgodovine. Mi stojimo na stališču, da Slovenci ostaja Slovenci, Hrvat ostaja Hrvat in Srb ostaja Srb, vsi skupaj pa smo Jugoslovanci, ali kakor je povsem narodno, razumljivo, pojasnil neki naš član: »Smo trije bratje in enemu je ime Srb, drugemu Hrvat in tretjemu Slovenec, vsi skupaj pa imamo isti priimek, in to je: Jugoslovčan!«

To je naše gledanje na jugoslovanstvo in edinstvo! To naše stališče je tudi vsenarodno in zato ni niti najmanj potrebno, da bi o njem še nadalje razpravljali.

Zato pa bomo, kakor sem že rekel, razpravljali o vsem ostalem, kar se zadirja v splošne narodne interese in sprejeli bomo direktive, po katerih se bo stranka ravnala v svojem bodočem delovanju.

Razgovorili se bomo o onih omejitvah svobode gibanja, sestajanja, govora in pisanja, kar

nas danes nedvomno najbolj tlačijo. Smatramo, da teh omejevanj državljskih svoboščin niso diktirale nobene narodne in državne potrebe, temveč nasprotno le osebni interesi posameznikov, ki so vsestransko prav v nasprotju z interesi države in naroda. Zato smo postavili v svoj program, da se vse te omejitve ukinejo in da se jugoslovanskim državljanom da polna svoboda, nasprotno pa da naj za vse zlorabe teh svoboščin odgovarja pred sodiščem le oni, ki jih je kršil.

Prereševali bomo današnje gospodarske, finančne in socialne težave. Ugotovili bomo, da so postale državne, banovinske in občinske dajatve nevzdržne in, kar je najžalostnejše, tudi povsem neenakomerno razporejene. Današnja kriza je najtežje prizadelala kmete, delavce, obrtnike in male trgovce, ki vendar predstavljajo 95 odstotkov vsega našega prebivalstva. In prav vsi našti morajo nositi breme vseh ogromnih davkov, doklad in naklad. Slišali boste predloge, kako naj b se odstranile vse te težave in kako naj bi se pravično razdelile vse te javne dajatve. Izmed vseh teh predlogov bomo sprejeli najboljše. Prav tako bomo prereševali vprašanje dolgov, ker nas pač najbolj zanima, tako kmeti in delavca, kakor tudi obrtnika in trgovca.

Jugoslovanska narodna stranka zahteva, da se zunanja politika vodi v znamenju miru. Naša stranka želi, da se z vsemi državami sklenejo koristne mednarodne pogodbe, ki bodo omogočile uspešno plasiranje naših narodnih muk, kmečkih in ostalih pridelkov in izdelkov. Naša stranka tudi zahteva, da se da narodu z zrušitvijo zaščitnih carin, seveda v premišljenem, pametnem smislu, možnost, da pride do potrebnih tvorniških izdelkov po cenah, ki odgovarjajo čenam njegovih pridelkov.

Jugoslovanska narodna stranka pozdravlja vsak korak k zblizanju z Bolgari in bo podpirala sleherni težnji, da se že enkrat za vselej izgledajo in premoste vsa prejšnja neujuglasja in nesporazumi ter da se onemogoči njihova ponovitev, temveč da pride nasprotno s pomočjo bratskega jugoslovanskega sodelovanja do koristi, ki bodo v blagor splošnemu miru in našem skupnemu napredku. Spoštovanje sklenjenih pogodb je bila in tudi v bodoče vedno mora biti vrlina kraljevine Jugoslavije. Naša odločna deviza pa ostane: »Svojega ne damo, tujega nočemo!«

Zahtevamo obnovitev odnošajev z veliko slovansko Rusijo. Rusija je doslej dala že ob mnogih priložnostih zadostne dokaze, da se ne želi več vmešavati v naše notranje razmere; mi smo pa prepričani, da more ruski kot slovanski narod želeti Jugoslaviji samo in izključno le dobro.

Z zagotovitvijo miru bo ustvarjena možnost tudi za razorožitev in z ozirom na to tudi za olajšanje raznih državnih proračunov.

Zaključujoč teh nekaj pozdravnih besed vas vse, brate in prijatelje, pozivam, da imajte vsem svojem delu na tem našem kongresu pred očmi vedno le do brobit našega kralja in naše skupne domovine Jugoslavije, prav tako pa tudi ob prav nobeni priložnosti ne pozabite na interese in na pravice onih, ki so vas poslali semkaj!

Želim vam srečno delo! Živel!

Prispevajte v tiskovni sklad »Edinosti«!

Iz naših krajev

Gostinski odsek pri Zbornici za TOI. Ljubljanska Zbornica za TOI je lani sklenila ustanoviti poleg dosedanjega trgovinskega, obrtnega in industrijskega še poseben odsek za gostinske obrate. Minister za trgovino in industrijo je sedaj imenoval deset članov tega odseka. Kakor vsi drugi odseki Zbornice, bo tudi gostinski odsek avtonomen, da bo mogel s polnim uspehom zastopati interese gostinskih obratov. Predsednik gostinskega odseka bo tudi član zborničnega predsedstva. Novi odsek bo primerno zastopan tudi v vseh drugih zborničnih ustanovah.

1813 slušateljcev in slušateljic je vpisanih v letošnjem zimskem semestru na ljubljanski univerzi. V lanskem zimskem semestru jih je bilo 1945.

Plačujte takse na račune! Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal strogo okrožnico vsem finančnim ravnateljstvom, davčnim upravam in organom finančne kontrole glede kontrole pri izdajanju računov, not in obvestil po tarifni številki 34 taksnega zakona. Ta okrožnica posebno poudarja, da so bili tudi voditelji davčnih uprav sami premalo vneti v svoji dolžnosti in niso ukrenili zadostnih ukrepov, da bi storili dolžnost vsi tisti, ki so poklicani, da izdajajo račune. Okrožnica zato naglašja, da bo davčni oddelek finančnega ministrstva proti takim šefom davčnih uprav ukrenil najstrožje odredbe, da ne bodo zaradi njihove nemarnosti ali nesposobnosti trpeli državni dohodki. V zvezi s tem je davčni oddelek finančnega ministrstva pozval vse finančne organe, da morajo izvajati kar največjo kontrolo pri kupcih in dognati, ako se izdajajo taksirani računi ali ne. V ta namen bodo organi finančne kontrole zahajali osebno v vsako trgovino in dajali navodila vsakemu lastniku trgovine, da je dolžan izdajati račune, in ga bodo opozorili tudi na kazenske posledice zaradi neizdajanja računov. Organi finančne kontrole in drugi organi davčnih uprav bodo to kontrolo vršili vsak dan, po možnosti nepretrgoma, da doženejo, ali se ne izdajajo računi, in na podlagi tega določali kazni. Organi finančne kontrole in organi davčnih uprav bodo posvečali posebno pozornost tistim trgovinam, ki morajo po prirodi sami svojega poslovanja izdati dan za dnevno mnogo računov, ter bodo organizirali nadzorstvo tako, da se bodo kontrolirali ne samo ves dan, temveč delj časa, dokler prodajalci ne

Vsi v članske vrste opozicijske Jugoslovanske narodne stranke!

V borbo za svobodo, pravico in enakost!

izprevidijo, kaj je njihova zakonska dolžnost.

Domače »Tesla«-žarnice so na trgu že peto leto in so se izkazale kot prvovrstno blago, enakovredno najboljšemu inozemskemu z edino razliko, da so namreč cenejše od tujih. Da je tehnično vodstvo tovarne »Tesla«-žarnic na višku, dokazuje dejstvo, da ta tovarna izdeluje tudi najno-

vejšo vrsto žarnic, za katero dela znana madžarska tovarna Tungsram-žarnic tako reklamo, to so žarnice z dvojno spiralo in z oznako v dekalumenih. Te žarnice so označene z »Ultralux« in dajejo v resnici do 20 % več svetlobe. Nas more samo veseliti, da se tudi ta panoga domače industrije prav lepo razvija, cenj. čitateljem pa priporočamo, da zahtevajo pri nakupu samo domače TESLA-žarnice.

Zanimivosti

Človek v številkah

Človeško telo vsebuje kakih 360 do 400 večjih in manjših živčnih debel, ki jih tvorijo fina, nevidna živčna vlakna. V vidni živec se steka nad pol milijona drobnih vlaken, slušni in obrazni živec jih imata na vsaki strani po kakih 100.000, ki vodijo k mišicam in drobovju, in več kakor 800.000 je živcev, ki prihajajo iz njih. Krv je v telesu odraslega človeka nekako trinajstinka njegove teže, to je do 5 in pol kg. Kri sestoji iz zelo majhnih, prostemu očesu nevidnih teles. Rdeča krvna telesa so tako majhna, da jih kubični milimeter vsebuje nad 5 milijonov. Dolga so po dve tisočinki milimetra in če bi vsa krvna telesa položili drugo poleg drugega, bi sestavili neznatno drobčkano, a 200.000 km dolgo verigo, ki bi segala na polovico poti od zemlje do lune.

Srce utriplje pri zdravem človeku do 72krat v minuti, to je v letu 36milijonkrat. Z vsakim utripom vrže srce iz svojih prekatov kakih 60 gramov krvi v

krvne posode, v žile; v minuti pasira torej vsa kri, ki je v telesu, srce. Odrasel človek diha 16krat v minuti, v sedemdesetletnem življenju torej okoli 650milijonkrat. Pri mirnem dihanju vsrka človek kakega pol litra zraka, to je v 24 urah okoli 12 tisoč litrov zraka. V sedemdesetletnem življenju je to skupno nekako 350 tisoč kubičnih metrov zraka, kar odgovarja nekako prostornini prav velike dvorane. Človek izdihava ogljikovo kislino in sicer v toliki količini, da bi moralo neizogibno nastopiti zadušnje, če človek ne bi izdihal tudi vode v obliki pare. Velika je tudi količina izločenih prebavnih sokov. Na dan liter do poldrugi liter slin, več litrov želodčnega soka in pol litra žolča. Znoja izloči človek dnevno do 900 gramov. Kostni človek 312 in nekaj sto mišic, ki razvijajo precejšnjo silo. Celotni delovni učinek se ceni pri človeku na desetino konjske sile, to je toliko sile, kolikor bi je porabil človek, da dvigne v sekundi 7 kg meter

visoko. Srce iztisne pri vsakem krčenju kri s pritiskom, ki bi pognal vodni curek več kakor dva metra visoko. V enem dnevu opravi srčna mišica pri teži kakih 300 gramov 60 tisoč kilogram-metrov. Če bi človek raznih kislin ne izločeval, bi »dobil« v sedemdesetih letih 840 kg sečne kisline, 75 kg fosforne kisline in 420 kg kuhinjske soli. V kemičnem pogledu je človeško telo sestavljeno iz 65,5 odstotkov vode, 20 odstotkov beljakovin in kakih 10 odstotkov raznih soli. Vsak človek ima naposled sebi 3 do 5 gramov železa, iz katere množine bi zamogli skovati prav spodoben žebelj. Pri človeku, ki tehta 70 kg, je povprečno 47 kg vode, 14 kg beljakovin, okrog 2 kg tolsče in 7 kg soli. Okostje vsebuje okrog 50 odstotkov vode.

Dvojčki. Statistika ni povsem zanesljiva, vendar se smatra, da pridejo na vsakih sto porodov dvojčki. Trojčke štejejo na 6000 porodov, četvorčke na 230.000 in petorčke na 10.000.000 porodov. Pred vojno so poročali iz nekega angleškega mesta o šestorčkih, od katerih pa se je samo eden ohranil. Znana je Keysova družina v Oklahomi: pred 14 leti je mati povila četvorico in vse štiri deklice se lepo razvijajo. Letos pomladi pa so se narodili četvorčki neki revni družinici v Kanadi. Mali so z materjo vred zasloveli po vsem svetu, slikali so jih v filmu in fotografijah, vsa Kanada je zbirala zanje sredstva in še danes jim strežeta dve strežnici ter jih obiskuje poseben zdravnik. Vsa Kanada je ponosna nanje.

Domovina sadnih dreves. Črešnja je baje iz Male Azije in jo

je presadil rimski bogataš Lukulus v Italijo, odkoder se je razširila po vsej Evropi. Jablana je omenjena že v poročilu o prvih dveh ljudeh, o Adamu in Evi. Je torej najstarejše sadno drevo. Jabolčnik je bil poznan že pred dva in tri tisoč leti pri Hebrejcih, Grkih in Rimljanih. Sliva je iz okolice Damaska in so jo prinesli s seboj v Evropo križarji. Azija je domovina vinske trte in že o Noetu se piše, da je poznal to žlahtno rastlino. Presajena v Francijo je kmalu postala vir bogastva. Rimski cesar Domijan je dal v državi izrjavati vse trte, ker je mislil, da naganja samo strast do pijače barbarske narode do vpadov v Italijo. Njegov naslednik Probus jo je dal znova nasaditi.

Dva tedna živ z razpočenim srcem. Dunajski zdravnik dr. Petrovič poroča o možu, ki je 13 dni živel z razpočenim srcem. Srce je utripalo z neverjetno življenjsko silo. Pri dviganju nekega bremena je mladi mož hipoma začutil bolečino na levi strani prs in dihanje mu je zastajalo. V bolnišnici so dognali, da mu je počilo srce. Ko so ga po smrti raztelesili, so videli, da je res tako. Živ pa je ostal zaradi tega, ker je kri uhajala v prsno votlino in ni ovirala delovanja srca.

Največ tobaka uporabijo Nizozemci in Američani.

Največje kače (pitoni) žive na Filipinskih otokih. Dolge so do 30 čevljev in debele do 15 palcev.

Slon je kljub debeli koži zelo občutljiv napram mrazu.

Dnevnik s črkami za slepce zhaja v Franciji.

Časopis, pisan v ciganskiščini, izhaja v Moskvi.

Veselo in srečno novo leto žele:

Medić - Zankl

lak in barve

Ljubljana

Resljeva cesta

Veselo in srečno novo leto

Želi vsem svojim cenj. gostom in odjemalcem restavracija, buffet in

Velemesarija Slamič, Gosposvetska c. 6

Ljubljana Podružnice: Prešernova ulica 5
Napoleonov trg 3

Srečno novo leto

želi vsem svojim znancem in odjemalcem

izdelovalnica oblek in perila »Triglav«

J. Olup, Ljubljana

Pod Trančo št. 2 in Kolodvorska ul. št. 8

LEGAT-

specerija
delikatese
zajtrkovalnica

Ljubljana
Miklošičeva 28

IVAN ROZINA, LJUBLJANA (preje „Orient“) trgovina barv in lakov

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, šolskih, študijskih in umetniških barv. Firneži, laki, steklarski in mizarski klej, šelak, spiritalni denat., lužila „Arti“, tuši, pasteje ter sploh vse slikarske in pleskarske potrebščine. Velika zaloga vseh vrst vedno svežega mavca. Najnižje cene in najboljša postržba.

Prodajalna Tyrševa (Dunajska) c. 14 poleg trgovine Schneider & Verovšek

DENTIST

ZOBNI ATELJE — ORDINACIJA

SMERKOLJ LEOPOLD, Ljubljana

Celovška cesta št. 32/I.

Ordinira za zobozdravstvo in zobotehniko od 9 — 12 h in od 2 — 7 h

Telefon št. 34 — 48

DAJ-DAM

avtomatični buffet
LJUBLJANA

Aleksandrova cesta